

Caroli kyrka

En gammal bild som troligen är från tidigt 1900-tal och här är alla hus borta i dag utom kyrkan som stoltserar med sitt höga torn. Till höger har vi den gamla brandstationen som revs på 1940-talet för att lämna plats för posthuset. Notera att det inte finns något räcke efter stensättningen vid Viskan. Bortanför bron ligger Berglundska gården som revs på 1950-talet och skapade då en debatt om rivningen.

Foto Glenn Murberg 20170813

Så här ser det ut i dag och det är ju en rejäl förändring som har skett. Borås äldsta byggnad som ligger på sin ursprungliga plats är Caroli kyrkan. Det sägs att här på sandåsen vis Viskans strand fanns det en stenkyrka på 1200-talet. Det var Torpa församlings kyrka och av Torpa by år 1622 blev Borås stad. Caroli kyrkan har eldhärjats 3 gånger av svåra bränder som har spolierat många års mödosamt arbete. Men efter varje brand har kyrkan återuppbyggts men tyvärr har bränderna medfört att kyrkan har blivit fattigare på äldre inventarier. Torpa kyrka omtalas första gången i handlingar från år 1343 men den var säkert betydligt äldre. Vid den omfattade renoveringen av kyrkan åren 1938 – 1940 påträffades rester som styrker tidigare uppfattningar om kyrkans ålder.

Man fann dels överdelen till ett rundbågigt fönster av romansk stil, dels en profilerad sten. Båda fragmenten är utförda av sandsten. Dessutom hittades fragment som tros ha tillhört en romansk dopfunt. Caroli kyrkas äldst kända inventarieförteckning från år 1682 omtalas en funt av sten. De bladlikande ornamenten på funtfragmenten visar likheter med de dopfuntar som omkring år 1200 utfördes av mästare Andreas. När Borås stad i maj år 1622 fick sina privilegiebrev av kungen, bestämdes att staden skulle ligga vid vid Torpa kyrka på platsen för den forna kyrkbyn. Då fick även staden sitt namn, Borås efter Rydaåsen i nordväst

Foto Glenn Murberg 20151015

Till kyrkoherdens underhåll lades år 1638 kronotorpet Räfsryd och till kaplanens underhåll fick Borås hemmanet Björkäng. Enligt privilegiebrevet skulle Borås underhålla socknens kyrka gemensamt med bönderna i Torpa socken. Torpa var annex till Fristad, men år 1628 blev Torpa kyrka, Borås stads kyrka – moderkyrka. Borås blev särskild församling år 1638 och år 1650 införlivades Brämhult som annexförsamling. Namnet Caroli beviljades den då helt förnyade gudstjänstlokalen år 1875 och namnet togs efter dåvarande kungen Karl XI.

Fortsättning av historien om Caroli kyrkan fortsätter i nästa blogginlägg.